Europees Parlement
2024-2029

Commissie visserij

2025/2011(INI)

22.4.2025

ONTWERPVERSLAG

over benaderingen op het gebied van visserijbeheer om kwetsbare soorten te beschermen, invasieve soorten aan te pakken en lokale economieën te ondersteunen
(2025/2011(INI))

Commissie visserij

Rapporteur: André Rodrigues

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 7

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN 9

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over benaderingen op het gebied van visserijbeheer om kwetsbare soorten te beschermen, invasieve soorten aan te pakken en lokale economieën te ondersteunen (2025/2011(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 43,

– gezien Verordening (EU) nr. 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 inzake het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB)[1],

– gezien Verordening (EG) nr. 1224/2009 van de Raad van 20 november 2009 tot vaststelling van een communautaire controleregeling die de naleving van de regels van het gemeenschappelijk visserijbeleid moet garanderen[2],

– gezien Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten[3] (verordening invasieve uitheemse soorten),

– gezien het Internationaal Verdrag voor de controle en het beheer van ballastwater en sedimenten van schepen,

– gezien artikel 55 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie visserij (A10-0000/2025),

A. overwegende dat de EU al lang het belang heeft erkend van duurzame visserij en benaderingen op het gebied van visserijbeheer om mariene biodiversiteit in stand te houden, kwetsbare soorten te beschermen, lokale economieën te ondersteunen en voedselzekerheid te waarborgen;

B. overwegende dat invasieve uitheemse soorten (IUS) een van de oorzaken zijn van biodiversiteitsverlies, dat ze een negatieve impact hebben op de visserij, de aquacultuur en ecosysteemfuncties, en dat ze schadelijk kunnen zijn voor de volksgezondheid en bioveiligheid;

C. overwegende dat de EU verschillende maatregelen heeft getroffen om het probleem van IUS in kaart te brengen en op te treden tegen de verspreiding ervan, in het bijzonder door middel van de verordening invasieve uitheemse soorten, waarin een lijst wordt vastgesteld van voor de Unie zorgwekkende soorten en waarin controlemaatregelen worden gehandhaafd;

[1] PB L 354 van 28.12.2013, blz. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.
[2] PB L 343 van 22.12.2009, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1224/oj.
[3] PB L 317 van 4.11.2014, blz. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1143/oj.

D. overwegende dat het Europees Netwerk voor informatie over uitheemse soorten (EASIN) momenteel 12 423 uitheemse soorten in verschillende milieus monitort, waarvan 1 440 (11,6 %) mariene soorten zijn; overwegende dat sinds 2019 53 % van de Europese kusten onder druk staat door IUS met aanzienlijke regionale verschillen: 33 % bevindt zich in de Oostzee, 100 % in de Zwarte Zee, 98 % in de Middellandse Zee en 25 % in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan;

E. overwegende dat klimaatverandering, met name de opwarming van de oceanen, en het toegenomen verkeer van goederen en personen sleutelfactoren zijn voor de introductie van IUS en ook de impact van IUS op kwetsbare soorten, ecosystemen en, bijgevolg, visserijactiviteiten kunnen vergroten;

F. overwegende dat de bestrijding van IUS ook krachtige internationale actie vereist; overwegende dat het Verdrag inzake biologische diversiteit (CBD) IUS als een horizontaal thema erkent en dat het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal (GBF) tot doel heeft de introductie en vestiging van IUS uiterlijk in 2030 met ten minste 50 % te verminderen;

Kwetsbare soorten: indicatorenvoor de veerkracht van onze oceanen

1. benadrukt de unieke rol van kwetsbare soorten als indicatoren voor de toestand van mariene ecosystemen, en de ecologische, economische en sociale voordelen die voortvloeien uit de bescherming en instandhouding ervan;

2. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om benaderingen op het gebied van visserijbeheer te bevorderen die prioriteit geven aan de instandhouding van kwetsbare soorten, onder meer door de doelstellingen van de EU met betrekking tot beschermde mariene gebieden naar behoren te verwezenlijken en de bescherming van kritieke habitats te versterken;

3. verzoekt de Commissie en de lidstaten ten volle gebruik te maken van GVB-instrumenten, met name technische maatregelen om interacties tussen visserijtakken aan te pakken en de bescherming van kwetsbare soorten te verbeteren;

4. herinnert aan het belang van de gegevens die in het kader van het GVB worden verzameld om de impact van de visserij op kwetsbare soorten correct in kaart te brengen;

5. wijst op de noodzaak om de bescherming en het herstel van kwetsbare soorten te verbeteren in alle relevante wetgevingsvoorstellen, die verder gaan dan de voorstellen die rechtstreeks verband houden met het GVB;

Invasieve soorten: een bedreiging voor onze oceanen en economie

6. benadrukt dat IUS een bedreiging vormen voor de visserij, de aquacultuur, de inheemse mariene biodiversiteit en de ecosystemen, en bijgevolg het inkomen van vissers en kustgemeenschappen aantasten;

7. herinnert eraan dat in de Europese Unie 88 IUS strikt gereguleerd zijn, waaronder 47 diersoorten en 41 plantensoorten die voor de Unie als zorgwekkend worden beschouwd;

8. betreurt het feit dat er met de huidige lijst van soorten die voor de Unie als zorgwekkend worden beschouwd, niet ten volle rekening wordt gehouden met de bedreiging van IUS voor de visserij, de aquacultuur en het mariene milieu in de EU en dat er momenteel slechts twee mariene soorten (*Plotosus lineatus* en *Rugulopteryx okamurae*) in de lijst zijn opgenomen; roept op tot een beter uitgewerkte lijst op basis van actueel wetenschappelijk advies en risicobeoordelingen;

9. betreurt het gebrek aan specifieke monitoringsprogramma's voor mariene IUS en dringt aan op betere monitoringmethoden, de harmonisatie van indicatoren in de hele EU en op meer technische en financiële steun;

10. beveelt aan methoden en waarden voor het vaststellen van drempels te ontwikkelen voor alle Europese mariene regio's en subregio's, waarbij er rekening wordt gehouden met de gevolgen voor de visserij, de beheersbaarheid van introductieroutes en de noodzaak om het Verdrag voor het beheer van ballastwater te handhaven en richtlijnen inzake aangroei op scheepswanden toe te passen;

11. benadrukt de mogelijke verbanden tussen IUS die zijn geïntroduceerd in ecosystemen op het land en in zoet water en de IUS in oceanen en zeeën, en hun invloed op de visserij en aquacultuur; verzoekt de Commissie een alomvattende strategie te ontwikkelen om dit probleem aan te pakken;

12. onderstreept dat een holistische, preventieve aanpak die zich richt op het beheersen van meerdere verspreidingsroutes een absolute prioriteit is voor een effectieve aanpak van uitheemse mariene soorten; moedigt de lidstaten aan om meer gebruik te maken van horizonverkenning en nieuwe technieken zoals eDNA, artificiële intelligentie en geautomatiseerde monitoring, en om ook vissers, kustgemeenschappen en burgerwetenschap in te zetten als instrumenten voor het prioriteren van nieuwe, opkomende en risicovolle IUS voor de visserij en aquacultuur;

13. roept de lidstaten op om de communicatie, coördinatie en samenwerking te versterken met het oog op de uitvoering van snelle responsmaatregelen voor de vroegtijdige detectie en snelle uitroeiing van mariene IUS, alsook voor het beheer van soorten die reeds wijdverspreid zijn;

14. onderstreept dat met name in de Middellandse Zee meer IUS voorkomen dan in enige andere zee ter wereld, met aanzienlijke gevolgen voor de visserij- en aquacultuursector, waardoor bijzondere aandacht vereist is;

15. benadrukt het belang van het EASIN-meldingssysteem, in het bijzonder voor het tijdig en gedetailleerd melden van nieuwe detecties, uitroeiingsmaatregelen en officiële controledetecties; dringt er bij de lidstaten op aan het systeem te verbeteren door aanvullende informatie, met name verspreidingsgegevens, te verstrekken, vooral met behulp van informatie van vissers;

16. herinnert aan de internationale dimensie van IUS en stelt voor dat de EU haar acties in dit verband versterkt via regionale organisaties voor visserijbeheer, in het kader van het

CBD en het GBF, en roept de EU op tot een betere samenwerking bij het delen van kennis en wederzijdse leeruitwisselingen met andere landen;

Kansen en uitdagingen voor kustgemeenschappen

17. benadrukt dat IUS aanzienlijke negatieve gevolgen hebben voor de visserij, de aquacultuur, kustgemeenschappen en andere economische activiteiten; vindt het belangrijk om rekening te houden met de bredere sociale, economische en culturele gevolgen, naast het verlies aan biodiversiteit en de effecten op ecosystemen, om nieuwe invasies effectief te voorkomen en succesvolle beperkende maatregelen te treffen;

18. roept op tot de ontwikkeling van bewustmakingscampagnes om vissers, belanghebbenden in de visserijsector en het grote publiek te informeren over en te betrekken bij de introductie, de detectie en de impact van IUS;

19. verzoekt om financiële steun voor de bescherming van mariene ecosystemen en de instandhouding van kwetsbare soorten, en voor informatie-, monitoring- en vroegtijdige waarschuwingssystemen voor IUS op regionaal, nationaal en EU-niveau, rekening houdend met de positieve gevolgen voor de instandhouding van zowel de visserij als de biodiversiteit;

20. herinnert de Commissie eraan dat de ultraperifere gebieden belangrijke veilige havens zijn voor kwetsbare mariene soorten, maar ook zeer kwetsbaar zijn voor IUS; roept op tot erkenning van het belang van de bescherming van deze kwetsbare soorten en de bestrijding van IUS in deze regio's, en benadrukt het potentieel van duurzaam ecotoerisme als middel om mariene ecosystemen te beschermen en tegelijkertijd directe voordelen te bieden aan de visserij- en aquacultuursector;

°

° °

21. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

In dit verslag worden de cruciale en onderling verbonden uitdagingen behandeld die verband houden met het beschermen van kwetsbare mariene soorten, het aanpakken van de groeiende dreiging van invasieve uitheemse soorten (IUS) en het waarborgen dat deze inspanningen een positieve bijdrage leveren aan de lokale economieën, met name in de visserij- en aquacultuursector.

Hoewel er wordt gewezen op de reeds lang bestaande inzet van de Europese Unie voor duurzaam visserijbeheer en haar rol in de instandhouding van de mariene biodiversiteit, de bescherming van kwetsbare soorten, de ondersteuning van kustgemeenschappen en het waarborgen van voedselzekerheid, wordt er ook opgemerkt dat er met betrekking tot mariene IUS aanzienlijk minder gegevens beschikbaar zijn over hun aanwezigheid en bedreigingen voor de EU en de lidstaten dan over de aanwezigheid van IUS in andere ecosystemen.

In het verslag wordt de essentiële rol benadrukt van kwetsbare soorten als cruciale indicatoren voor de gezondheid van mariene ecosystemen en de intrinsieke ecologische, economische en sociale waarde van hun bescherming. Er wordt bij de Commissie en de lidstaten op aangedrongen om prioriteit te geven aan de instandhouding van kwetsbare soorten door middel van een krachtig visserijbeheer, de volledige verwezenlijking van de doelstellingen inzake beschermde mariene gebieden en een betere bescherming van kritieke habitats.

In het verslag wordt er ook benadrukt dat de instrumenten die beschikbaar zijn in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB), met name de verordening technische maatregelen, ten volle moeten worden benut om de interactie van de visserij met kwetsbare soorten te beperken. Er wordt daarnaast op het belang gewezen van de verzamelde gegevens in het kader van het GVB voor een nauwkeurige beoordeling van de effecten op visserij. Er wordt opgeroepen tot de integratie van de bescherming en het herstel van kwetsbare soorten in alle relevante wetgevingsvoorstellen.

Hoewel de huidige lijst van IUS die voor de Unie als zorgwekkend worden beschouwd, wordt erkend, wordt er in het verslag betreurd dat deze lijst onvoldoende recht doet aan de aanzienlijke bedreiging die IUS vormen voor het mariene milieu van de EU, en wordt er opgeroepen tot een spoedige verbetering op basis van het meest recente wetenschappelijk bewijs en risicobeoordelingen.

In het verslag wordt er ook op de tekortkomingen in specifieke monitoringsprogramma's voor mariene IUS gewezen en wordt er gepleit voor verbeterde monitoringmethoden en harmonisatie van indicatoren in de hele EU. Er wordt aanbevolen om voor alle Europese mariene regio's methoden en waarden voor het vaststellen van drempels te ontwikkelen, waarbij er rekening wordt gehouden met de beheersbaarheid van introductieroutes en de effectieve handhaving van het Verdrag voor het beheer van ballastwater.

In het verslag wordt daarnaast benadrukt dat klimaatverandering en toenemende mondiale mobiliteit een steeds grotere rol spelen bij de introductie en verspreiding van IUS, waardoor de impact ervan op kwetsbare soorten en ecosystemen wordt versterkt, met directe gevolgen voor de visserij.

Bovendien wordt de internationale dimensie van de IUS-uitdaging erkend, alsook de verbintenis van de EU in het kader van het Verdrag inzake biologische diversiteit (CBD) en

het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal (GBF).

Het laatste deel gaat over de kansen en uitdagingen van de kustgemeenschappen. Er wordt benadrukt dat IUS niet alleen schadelijk zijn voor de biodiversiteit, maar ook nadelige gevolgen hebben voor de visserij, de aquacultuur en andere economische, sociale en culturele activiteiten, en dat een alomvattend inzicht in de gevolgen van IUS voor de economie, de ecosysteemdiensten en de biodiversiteit noodzakelijk is om nieuwe invasies doeltreffend te voorkomen en beperkende maatregelen te treffen.

Er wordt opgeroepen tot de ontwikkeling van bewustmakingscampagnes om vissers, het grote publiek en belanghebbenden beter te informeren over de introductie, de detectie en de impact van IUS. Daarnaast wordt er gepleit voor financiële steun voor de bescherming van mariene ecosystemen en kwetsbare soorten, alsook voor regionale, nationale en Europese informatie-, monitoring- en vroegtijdige waarschuwingssystemen voor IUS, waarbij het tweeledige voordeel voor de instandhouding van de biodiversiteit en de visserij wordt erkend.

Ten slotte wordt erkend dat de ultraperifere gebieden bijzonder kwetsbaar zijn voor IUS en dat kwetsbare soorten in hun mariene milieu van groot belang zijn. Er wordt opgeroepen om het belang van beide kwesties in deze gebieden te erkennen en wordt gewezen op het potentieel van duurzaam ecotoerisme voor de instandhouding van mariene ecosystemen, met directe voordelen voor de visserij en de aquacultuur.

Samenvattend wil de rapporteur met dit verslag aanzetten tot actie en oproepen tot een meer geïntegreerde, wetenschappelijk onderbouwde en op samenwerking gebaseerde aanpak, waarbij de urgentie en complexiteit van deze onderling verbonden uitdagingen worden erkend.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het ontwerpverslag input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
Ana Cristina Cardoso (PhD), Scientific Officer, European Commission, Joint Research Centre, Directorate D – Sustainable Resources, Unit D.02 Ocean and Water

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

Wanneer natuurlijke personen in de lijst worden geïdentificeerd aan de hand van hun naam en/of functie verklaart de rapporteur aan de betrokken natuurlijke personen privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do) te hebben verstrekt waarin de toepasselijke voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de hiermee verbonden rechten worden toegelicht.